

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ!

№.....
..... 2019 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Национална програма „Европейски научни мрежи“*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Рамковата програма на Европейския съюз (ЕС) за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ (2014-2020 г.) е установена чрез Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11.12.2013 г. съгласно чл. 173, параграф 3 и чл. 182, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Националната координация по участието на Република България в Рамковата програма „Хоризонт 2020“ се осъществява от Министерството на образованието и науката (МОН).

Общата цел на „Хоризонт 2020“ е да допринесе за изграждане на общество и икономика, основани на знанието и иновациите, чрез привличане на допълнителни финансови ресурси от различни източници и насочването им за подкрепа на научноизследователска, развойна и иновационна дейност. Рамковата програма постига

високо ниво на добавена стойност с въздействие върху всички държави членки поради транснационалния характер на проектите. По този начин „Хоризонт 2020“ подкрепя и функционирането на Европейското научноизследователско пространство (ЕНП).

Програмата работи на принципа на конкурентен подбор за най-добрите и перспективни идеи и разработки, партньорство и акумулиране на ресурси и критична маса, изграждане на мрежи за многопластово сътрудничество. Рамковата програма е структурираната по следния начин:

1. Приоритет „Високи постижения в научната област:
 - Европейския научноизследователски съвет;
 - Бъдещи и нововъзникващи технологии;
 - Действия по програмата „Мария Склодовска-Кюри“;
 - Научноизследователските инфраструктури.
2. Приоритет „Водещи позиции в промишлеността“:
 - Водещи позиции при базовите и промишлените технологии;
 - Достъп до рисковото финансиране;
 - Иновации в МСП.
3. Приоритет „Обществени предизвикателства“:
 - Здравеопазване, демографски промени и благосъстояние;
 - Продоволствена сигурност, устойчиво земеделие и горско стопанство, мореплавателски, морски и вътрешноводни изследвания и биоикономика;
 - Сигурна, чиста и ефективна енергия;
 - Интелигентен, екологосъобразен и интегриран транспорт;
 - Действия във връзка с климата, околната среда, ресурсната ефективност и суровините;
 - Европа в един променящ се свят – приобщаващи, новаторски и мислещи общества;
 - Сигурни общества – защита на свободата и сигурността на Европа и нейните граждани.

В допълнение Рамковата програма поставя специален акцент и върху разширяване на участието, основно на страните от Източна Европа¹. Мерките, заложи в част „Разпространяване на високите научни постижения и разширяване на участието“,

¹ България, Хърватия, Кипър, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словакия и Словения

спомагат за преодоляване на разликите в Европа по отношение на научните изследвания и иновациите чрез стимулиране на единодействие с Европейските структурни и инвестиционни фондове, както и чрез конкретни мерки за „отключване“ на високи постижения в региони с по-слаби резултати.

Целевите инструменти за подпомагане участието на тези страни са „Сформиране на екипи от научноизследователските институции на върхово ниво и региони със слабо представяне в областта на НИРДИ“ („Teaming”), „Туининг” на научноизследователски институции“ („Twinning”) и „Катедри ЕНП“ („ERA Chairs”).

„Туининг“ има за цел значително укрепване на дадена сфера на изследвания в дадена организация чрез изграждане на европейски институционални мрежи между различни научноизследователски организации и/или висши училища в държавата бенефициент и други държави членки или асоциирани към „Хоризонт 2020“.

Участието на българските научноизследователски организации и висши училища в „Туининг“ е особено важно с оглед създаването на капацитет за участие в европейски университетски мрежи, европейски колаборативни проекти и стимулиране модернизирването на нашите научни институции.

В рамките на последните две конкурсни сесии на „Туининг“, съответно през 2017 и 2018 г., въпреки че 9 от общо 37 подадени проектни предложения, координирани от българска организация, са получили оценка над прага за финансиране, а 3 предложения са получили оценка, близо до този праг, те не са финансирани поради липса на достатъчно финансови средства от Рамковата програма.

В тази връзка следва да се отчете и фактът, че България е на 19. място в European Innovation Scoreboard 2019 за РП „Хоризонт 2020“ по отношение прилагане на инструмента „Seal of Excellence” („Печат за върхови постижения“), който предоставя възможност за финансиране от други финансови източници на проекти, получили висока оценка, но останали без финансиране поради недостиг на финансови средства по съответния проектен конкурс.

Дванадесетте организации, подали високо оценените проектни приложения, в низходящ ред са:

- Университет по хранителни технологии – Пловдив;
- Тракийски университет – Стара Загора;
- Медицински университет – Варна;

- Химикотехнологичен и металургичен университет;
- Институт по електрохимия и енергийни системи към Българската академия на науките;
- Университет по библиотекознание и информационни технологии;
- Институт по обща и неорганична химия към Българската академия на науките;
- Технически университет – София;
- Софийски университет „Св. Климент Охридски“;
- Медицински университет – Пловдив;
- Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ към Министерството на отбраната;
- Институт по физиология на растенията и генетика към Българската академия на науките.

Изготвеният от Министерството на образованието и науката проект на Национална програма „Европейски научни мрежи“ предполага осигуряване на финансови средства с цел изпълнението на тези високо оценени проектни предложения. В обхвата на проекта на програмата попадат единствено предложенията, подадени в периода 2017-2018 г., тъй като оценката, извършена от независими експерти към Европейската комисия, все още е актуална, а консорциумите, създадени с цел подаване на проектно предложение, са в повечето случаи все още активни.

Индикативният бюджет на първия етап на проекта на програмата е в размер на 5 млн. лв., който представлява около 25% от бюджетите на дванадесетте високо оценени проектни предложения за периода 2020-2021 г. Проектът на програмата предполага финансирането да се извърши на два етапа (2020 г. и 2021 г.), като вторият етап е с индикативна стойност в размер на 5 млн. лв.

Това предполага консорциумите, които кандидатстват за финансиране от програмата, да преработят работния план и бюджета, съответно планираните дейности и индикатори, на проектното предложение, за да се впишат във финансовите ограничения на програмата. Въпреки това се очаква финансирането, осигурено от програмата, да допринесе за постигане на значителни резултати, в т.ч. изграждане на международни партньорства, повишаване на научния и технологичния капацитет и др. Програмата ще съдейства и за повишаване участието на организациите в следващата Рамкова програма „Хоризонт Европа“ (2021-2027 г.).

Допустими разходи по проектите, финансирани по „Туининг“, са:

1. Координация и работа в мрежа;
2. Осъществяване на планирани съвместни научни дейности, включително обмен на кадри и мобилност на изследователи;
3. Дейности по разпространение на информация и комуникация с обществото.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се транспонират актове на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствие с европейското право.

Прилагането на предложения проект на Решение на Министерския съвет не изисква допълнителни средства, тъй като изпълнението на дейностите е в рамките на разчетените средства за наука в централния бюджет за съответната година. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената справка.

Проектът на Решение на Министерския съвет бе публикуван на основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Решение.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката